

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 287.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, DECEMBER 8th, 1930.

LETO XXXII. — VOL. XXXII.

Kongres se posvetuje, kako bi najhitreje mogel pomagati brezposelnim

Washington, 6. decembra. Videti je kot da ima kongres resno voljo nekaj pametnega ukreniti, da se pomaga brezposelnim. Dočim se je senatna zbornica odgodila do 8. decembra, pa je poslanska zbornica na delu, da reši priporočila predsednika Hooverja glede odpomoči farmarjem, ki so bili prizadeti radi suše in glede odpomoči brezposelnim. Skoro gotovo je, da se bo prizadetim farmarjem darovalo \$25,000,000, in sicer na ta način, da jim vlada kupi semena za prihodnjo setev, dočim se bo za brezposelne skoro gotovo dovolilo \$150,000,000 v direktni ali indirektni podpori. Medtem pa posebni odsek poslanske zbornice preiskuje delovanje komunistov v Zedinjenih državah, katere se dolži, da so mnogo agitirali, da so med brezposelnimi ustvarili nezadovoljnost in mržnjo napram Zedinjenim državam. Kongres tudi namerava opozoriti razne vladne oddelke, da se požurijo z javnimi stavbami, za katere je kongres že prej dovolil \$500,000,000, toda se je vsa zadeva še do danes zavlekla, dočim bi začetek gradnje teh stavb dal tisočim brezposelnim takoj stalno delo.

Mr. Ed. Haserodt

Preteklo soboto nam je poslal pismo Mr. Edmund Haserodt, bivši county clerk in sedanjí odvetnik. V pismu lepo ocenjuje slovenski radio program in pravi, da nima vžitka od nobenega programa toliko kot od slovenskega. Poslal je tudi ček za \$12.50, to je za eno knjižico radio listkov, in obznanje, da ne more poslati več. Prav lepa hvala, Ed. Mogoče se vam posreči, da boste na stroške Slovenskega radio kluba potovali v Jugoslavijo.

Prosimo!

Kdor je zmožen in zna napisati to ali ono lepo črtico, spominek, dogodbico iz svojega življenja, iz svojih mladinskih dni in doživljajev, naj se te dni kar pripravi in kaj primernega napiše za našo božično številko, ki izide 22. decembra. Malo se bo treba požuriti in pravočasno poslati na uredništvo. Več se jih je že oglasilo, in vsak dober, prijazen spis nam bo prav dobrodošel. Samo hitite!

Lepi policisti

Polijski načelnik Matowitz je izbral 12 najlepših policistov, ki naj pomagajo dekletom in ženskam v mestu preko ulic in velikega prometa v dolenjem delu mesta pred prazniki, ko je trgovina nenavadno razvita. Upamo, da je tudi naš Mr. Lončar in Mr. Prusnik med njimi.

Žganje v bolnici

Polijski načelnik Matowitz se peča s slučajem prodaje žganja v mestni bolnici. Baje je več bolnikov umrlo, ki so pili zastrupljeno žganje. Kdo je prodajal žganje v mestni bolnici, to sedaj policija preiskuje.

Izgubljeni ključ

Naš rojak je izgubil ključ od svojega avtomobila in garaže. Kdor jih je slučajno našel, je prošeni, da jih vrne v urad tega lista.

Občni zbor

Slovensko pevsko društvo Lira ima svoj občni zbor v torek, 9. decembra ob 7:30 zvečer. Vabi se vse delujoče in podporne člane, da se udeležijo.

Suhači potrebujejo \$25,000,000, da vršijo nadalje svojo kampanjo

Washington, 6. decembra. — Dve ženski, članici zveznega kongresa, sta včeraj urgirali v kongresu, da se prekliche osemnajsti amendent. Obe sta izjavili, da sta ponosni, ker jima je dana prilika nastopiti proti prohibiciji. Obe ženski sta demokratki. V istem času pa se je vodja prohibicijskega gibanja v Ameriki, dr. Cherrington, izjavil, da on nasprotuje, kot tudi vsa suhaška stranka, da bi se narodu dala prilika glasovati glede prohibicije, kajti to pomeni, da bi morali suhači potrošiti najmanj 25 milijonov dolarjev, da bi nasprotovali kampanji mokračev. Obenem se nanašanja, da se je odvetniška zbornica v Washingtonu s 97 proti 17 glasovom izjavila proti prohibiciji. V Washingtonu je včeraj zborovala ženska organizacija, ki se bori proti prohibiciji. Pri tem zborovanju sta bili navzoči obe demokratski kongresnici, ki sta živahno podirali argumente suhačev glede prohibicije. Ženske so na svoji kongresni povodarije, da je prohibicijska postava "razredna postava," namreč, da je prohibicija narejena samo za siromašne ljudi. Bogatini lahko plačujejo denarne kazni in kršijo prohibicijo po ljubi volji, dočim morajo siromaki, ki ne morejo plačati kazni, sedeti v ječah. In današnja ameriška mladina najbolj občuti posledice prohibicije. Več pijancev je med mladino kot pa med odraslimi ljudmi. Na kongresu je bilo navzočih 2000 žensk, ki so se enoglasno izjavile, da je treba odpraviti osemnajsti amendent.

Zračna pošta prinaša veliko zgubo vladi

Washington, 6. decembra. Promet zrakoplovne pošte bo veljal ameriško vlado v prihodnjem letu nekaj več kot \$20,000,000. Generalni poštni mojster Brown omenja, da je imela zrakoplovna pošta v preteklem letu \$4,500,000 izgube. In za prihodnje leto prerokuje generalni poštar še veliko večjo zgubo.

Zahvala

Mr. Joe Perpar, tajnik združenih društev fare sv. Vida, pošilja lepo zahvalo Slovenskemu radio klubu, ker se je 23. novembra oznanilo potom radia, da se vrši veselica skupnih društev fare sv. Vida v Grdinovi dvorani, kar je mnogo pripomoglo, da je bila veselica uspeh.

Nenavaden štrajk

Dela pri mestnem stadionu počivajo, ker so zaštrajkali inženirji, ki so protestirali, ker je gradbena trdnja najela delavce, ki so kurili ponoči ogenj pod kotli na prostoru. Sedaj se vršijo pogajanja, da se štrajk konča.

Mr. Božidar Jakac

Naš slovenski umetnik v slikarstvu in portretiranju, g. Božidar Jakac, je zadnje dni izvršil več lepih slik in portretov odličnih Clevelandčanov. Njegova dela izkazujejo vso čast temu nadarjenemu slovenskemu umetniku.

Skupna društva SSPZ

V nedeljo 14. decembra priredijo skupna društva SSPZ v S. N. Domu prijetno domačo zabavo s plesom. Roxy Sernelj in njegovi igralci bodo skrbeli za izvrstno godbo.

V NEMČIJI JE VSAHNIL FINANČNI SOD

Angleški del našega lista je zelo zanimiv.

"Ameriška Domovina" prinaša vsak petek dve strani berila v angleškem jeziku. Ti dve strani sta namenjeni naši slovenski mladini. Na dnevnik ima tisoče poštenih, zvestih naročnikov, ki imajo v svoji družini odrasle hčerke in sinove. In tem sta posvečeni ti dve angleški strani.

Raditega prav lepo prosimo naše stare naročnike, ki čitajo "Ameriško Domovino" že zadnjih dvajset ali trideset let, da opozorijo svoje sinove in hčere na angleški del našega lista, ki pride v javnost vsak petek. Angleški del "Ameriške Domovine" je pisan tedensko v slovenskem duhu. Ne, prinašamo novic v angleškem delu, ki bi koristile menda Amerikancem, pač pa prinašamo le novice, ki se tičejo naših mladinskih društev, aktivnosti na sportnem in družabnem polju, obenem pa novice, ki so splošnega pomena za našo mladino.

Angleški del našega lista je pisan popolnoma nepristransko. Bodite naš prijatelj ali ne, vi ste dobrodošli, ako se poslužite angleški strani "Ameriške Domovine". Dobrodošli ste, ako čitate z nami ali ne. To povejte vašim hčerkam in sinovom. Mi smo ustanovili angleški strani "Ameriške Domovine" za napredek vaših fantov in deklet, da dobivajo lahko tedensko čisto, dostojno, a obenem skrajno zanimivo čtivo o slovenskem narodu, pisano v angleškem jeziku, toda v slovenskem duhu.

Angleške strani "Ameriške Domovine" urejujejo trije naši mladini, ki so izobraženi dovolj, da vam lahko stopajo tedensko v javnost in vam rišejo naše razmere ter prinašajo vesti, s katerimi mora biti poštena slo-

venska mladina zadovoljna.

Glavni urednik je Mr. Ray Grdina, sin Mr. in Mrs. John J. Grdina. Ray je izvršil dolge študije na univerzah in drugod, je pošten, nadarjen slovenski fant, kateremu gladko teče jezik in pozna razmere, v katerih živi naš narod v Ameriki. Ko smo avgusta meseca lanskega leta začeli z angleškim oddelkom v "Ameriški Domovini," je Ray takoj prevzel delo, in prav veselimo, da ga ne samo veseli, pač pa da se je mnogo izpopolnil v svojem poklicu.

Kot pomožna urednica angleškega dela "Ameriške Domovine" je nadarjena Miss Antonia Kurent, hčerka odlične slovenske rodbine, ki se nahaja na Notre Dame kolegiju. Ona zna v tako privlačnem slogu opisovati zlasti družabno stališče našega mladega slovenskega rodu. Prijazna, privlačna, delavna, marljiva, se zna prikupiti povsod in ti napiše tako lepo zgodbo, da nehoti morate čitati. O tem se je že marsikdo prepričal, kdor je prišel v dotiko z njo, ko ga je obiskala glede časopisa.

Sportno stran angleškega dela "Ameriške Domovine" nadzoruje mladi Mr. Eddie Kováčik. Vse sportne aktivnosti med našo ameriško mladino v Clevelandu, ki izvira od slovenskih staršev, spadajo v njegovo področje. In aktivnosti na polju sporta med našo slovensko mladino dobite vse polno. Ni ga pa nobenega večjega sportnega dogodka, da bi bil prezrt v angleškem delu našega lista. Mladi Mr. Kováčik ni samo nadarjen pisec tozadevno, pač pa zna predmet tako prijazno in domače obdelati, da nehoti prav radi čitate njegove spise. Mladi Mr. Kova-

čič študira na John Carroll univerzi.

Napisali smo teh par vrstic, da vzbudimo zanimanje pri vas, naši cenjeni naročniki, ki imate doma svoje hčerke in sinove. Opozorite jih na angleško stran našega lista. Vsak petek prinašamo dve strani angleškega berila, polno zanimivih novic in družnega čtiva. Da je list zanimiv, da postrežemo vsakomur, brez ozira, ali je naročnik ali ne, o tem priča lepo pismo mladega "Lindy" Lokarja, predsednika društva "Strugglers," ki je bilo priobčeno zadnji teden na angleški strani lista. Mladi Mr. Lokar je obenem glavni odbornik Slovenske Narodne Podporne Jednote. Mi smo z vami, ker vemo, da ste lojalni, zvesti, poštteni naročniki. In koristili boste svojim otrokom, ako jih opozorite na angleške strani našega lista, ki prinašati vašim hčerkam in sinovom tedensko polno čistega, poštenega in zanimivega berila.

Frančiška Jerelle

V soboto večer je umrla Frančiška Jerelle, rojena Levec. Doma je bila iz Ihana pri Domžalah. Tu zapušča žalujočega sorodnika in tri brate, John, Luka in Charles, v starem kraju pa očeta in štiri sestre. Bila je članica društva Woodmen, St Clair Grove. Pogreb se vrši v sredo jutraj iz hiše žalosti na 6230 Carl Ave., pod vodstvom Frank Zakrajšek. Naj bo pokojnici ohranjen med nami blag spomin!

Davki v Lakewoodu

Davki v Lakewoodu bodo za prihodnje leto znašali \$2.49 od vsake \$100 davčne vrednosti. V Rocky River bodo plačali \$2.51.

Štirje pobegli blazni zločinci prijeti. Trije so še na svobodi

New York, 7. decembra. Štirje pobegli blazni zločinci so bili danes vrnjeni, vklejeni v močne verige, v tukajšno državno blaznico na Mattewan otoku. Prijeti so bili po obupnem boju od strani policije, ob polnoči, radom neke njih ženske prijateljice. Posrečilo se jim je spraviti v javnost vest o strašnih razmerah, ki vladajo v državni blaznici. Povedali so, da so strdali, in da se je z njimi skrajno brutalno postopalo. Policija je prišla na sled beguncem potom omenjene ženske, ki je obiskala zločince v blaznici dan predno so pobegnili. Vsi zločinci so bili obožorjeni in so se trdovratno branili, predno jih je policija mogla zvezati in odpeljati na varno. Zločinci so streljali na policiste, toda niso ničesar zadeli.

Novi naročniki

Slovenski dnevnik "Ameriška Domovina" ima čast predstaviti 21 novih naročnikov, ki so se naročili na časopis pretekli teden: George Bole, Cleveland; Izidor Kranjc, Geneva, Ohio; Frank Kaplan, Ely, Minn.; John Germek, Mogadore, O.; Anton Hauptman, Jugoslavija; Frank Zupan, Girard, O.; Josephine Kljun, Cleveland, O.; Louis Fink, Cleveland, O.; Louis Podpadek, Cleveland, O.; Alois Arko, Jugoslavija; Anton Gregorich, Jugoslavija; Jerry Marsich, Chisholm, Minn.; John Lazar, Jugoslavija; J. R. Gričar, Cleveland, O.; Anton Kužnik, Cleveland, O.; Filip Kristančič, Cleveland, O.; John Lokar, Cleveland, O.; Ivanka Pletarski, Jugoslavija; Karol Zure, Jugoslavija; John Zaletel, Cleveland, O. Vsem novim čitateljem prav iskrena hvala!

Smrtna kosa

Po dvamesečni bolezni je preminul včeraj Fred Penner, rodom Nemec, 2363 W. 41st St. Njegova žena Mildred je hčerka Anton Starca, ki je bil dolgo let uslužben pri A. Grdina in Sinovi, in ki je umrl 30. maja letos. Poleg žene zapušča ranjki sina 17 mesecev starega, v Saskatchewan, Canada, kjer je bil rojen, pa zapušča ranjki starše, brate in sestre. Pogreb preskrbi A. Grdina in Sinovi. Podrobnosti jutri.

"Primorski večer"

Lepo udeležbo smo videli sinoči v Slovenskem Narodnem Domu, ko je bil prirejen takozvani "Primorski večer." Udeležencev je bilo kakih 700. Igra "Kaj" je bila zelo lepo igrana, in zlasti lepo so peli Belle, Plut in Mrs. Ivanush. Občinstvo je bilo zelo zadovoljno. Natančnejši opis prireditve sledi v kratkem.

Seja direktorija

V torek, 9. decembra, se vrši redna seja direktorija S. N. Doma. Pričetek ob 8. zvečer. Ker je za letošnje leto to zadnja seja, se vljudno vabi vse direktorje, da se gotovo udeležijo te seje. — Tajnik.

V bolnico

V Mt. Sinai bolnico se je podal Mr. Louis Papež, kjer se bo moral podvreči operaciji. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo.

Pogreb čampa

Pogreb ranjkega Jos. Čampa se ne bo vršil danes, radi praznika, pač pa jutri, v torek, 9. decembra.

Bivšega sodnika so v New Yorku vrgli iz protestantske katedrale

New York, 7. decembra. V sijajni metodistovski katedrali sv. Ivana v tem mestu je prišlo večeraj do velikega škandala. Škof Manning je pridigal in je tekom svojega govora ostro obsodil bivšega sodnika iz Denverja, poznane Ben B. Lindseyja, ker slednji propagira svobodno ljubezen. Ko je škof končal z govorom in je začel z molitvami, se je pojavil Lindsey in zakričal v cerkvi, da škof laže in da se mu da prilika, da se zagovarja. V cerkvi je bilo kakih 3,500 ljudi. Pri tem so pa cerkveni uslužbenci skočili proti Lindseyju in ga s silo vrgli iz cerkve. Splošna panika je nastala v cerkvi, ženske in moški so kričali, nekateri so zahtevali, da se Lindseyja linča, in slišale so se kletvine. Na lice mesta so dospeli detektivi, ki so Lindseyja odpeljali v zapor. Pozneje je bil izpuščen, toda se bo moral zagovarjati na sodniji. Lindsey se je pozneje izjavil, da mu je žal, ker je povzročil škandal v cerkvi.

Mokri so zgubili prvo bitko v kongresu

Washington, 6. decembra. — Mokračji so izgubili danes prvo bitko v kongresu. Demokrat Linticum iz Marylanda je stavil predlog, glasom katerega bi bilo prepovedano vladi primešavati strup v industrijski alkohol, Pri glasovanju je dobil njegov predlog 54 glasov, dočim so suhači glasovali s 106 glasovi. Kot znano povzroča to primešavanje strupa v industrijski alkohol stotine smrti vsako leto.

Smrtna kosa

V soboto večer je preminul Andrej Sneler, rodom Hrvat, star 46 let, stanujoč na 5323 Spencer Ave. Ranjki zapušča soprogo Veroniko in tri otroke ter brata Franka tu, enega pa v domovini, in dve sestri, Veroniko Kovač in Katico Mance. Tu je bival 29 let. Pogreb se vrši v torek, 9. decembra, pod vodstvom, A. Grdina in Sinovi. Naj bo ranjemu ohranjen blag spomin.

Vest iz domovine

Frank Knaus iz 15504 Holmes Ave., nam sporoča, da je dobil iz domovine vest, da je v Bučki na Dolenjskem umrla Rozi Novak. Ranjka zapušča dve hčeri in staro mater. Doma je bila iz Vrhnike pri Ložu na Notranjskem. Tu v Ameriki zapušča eno hčerko, starše, dva brata, tri sestre in več sorodnikov. Naše globoko sožalje vsem preostalim.

Novi uradniki

Društvo Združeni bratje, št. 26 SSPZ je izvolilo sledeče uradnike za leto 1931: Andrej Gunden, predsednik; Frank Fende, podpredsednik; John Bohinc, tajnik-blagajnik; Mike Jakin, zapisnikar. Nadzorniki: Frank Pucel, Joško Penko in H. Princ. Zastavonoša Jos. Stefancič.

Novi uradniki

Dr. Glas Clev. Delavcev št. 9, SDZ, je izvolilo za 1931 sledeče uradnike: predsednik John Levstik, podpredsednik John Brodnik Jr., tajnik Jos. Ponikvar, 1030 E. 71st St., zapisnikar Joseph Arko, blagajnik Leo Nvack. Nadzorniki: Frank Bogovič, Ignac Jeraj in John Bitenc. Zdravnik dr. F. J. Kern, zastavonoša John Modic.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 287. Mon. Dec. 8th, 1930.

Ameriška brezposelnost

Kaj Amerika dela za odpomoč proti nezaposlenosti, ki za milijone ljudi pomenja bedo, strah pred izgonom iz stanovanja, glad in skrbi ali pa čakanje sredi zime v vrsti za milodar?

Ni dvoma, da je splošna kriza zasačila Združene Države nepripravljene za ogromne probleme, nastale iz splošne nezaposlenosti. Celotno normalnih časih imamo polno moč dela. Sedanja kriza pa ni našla nikakih obstoječih ustanov ali socialnih mašinerij, ki bi bili v stanu upravljaliti situacijo vsled nezaposlenosti v takem obsegu. Bilo je treba še le ustvarjati takih ustanov. Sedaj opažamo, kako se Amerika, zavedajoč se težkega položaja, loteva borbe proti posledicam nezaposlenosti in skuša premagati obstoječo krizo.

Federalna vlada bo imela svojo besedo v tem vprašanju, čim se kongres snide za svoje "kratko" zasedanje 1. decembra. Dodatno k pričakovanim priporočilom s strani predsednika Hooverja bo kongres imel pred seboj zakonski načrt senatorja Wagner, katerega svrha je ustanoviti javne posredovalnice dela in znižati draganje iskanja službe kakor tudi drugi zakonski predlog, ki določa, naj vlada pripravi vnaprej načrte in sredstva za slučaj krize. Ne da bi čakal na kongres, je predsednik Hoover imenoval takozvani Narodni odbor za nezaposlenost. Za odbor sedmorice s Colwood-om na čelu skuša ujemati delovanja federalne, državnih in mestnih uprav za znižanje nezaposlenosti in za odpomoč v sili.

Državne vlade in občine razvijejo enako aktivnost ali pa so razširile delokrog obstoječih dobrotelčnih ustanov. V državi New York je governor Roosevelt imenoval Odbor za stabilizacijo industrije že pred letom dni. On je tudi povabil governorje šestorice industrijskih držav na razpravo o ustanovitvi "javnega rezervnega sklada" mogočnosti zaposlenja čez vse leto in o zavarovanju proti nezaposlenosti.

V državi Illinois je governor Emmerson pred kratkim imenoval odbor, obstoječ od 45 industrialcev, bankirjev, delavskih vodij, socialnih delavcev in duhovnikov v svrhu borbe proti nezaposlenosti. Med projekti, ki jih ta odbor pretresuje, je načrt, kako bi se več ljudi zaposlovalo potom rotacije služb, skrajšanja delovnih ur in delovnega tedna in ustanovitve urada za zagotavljanje primernih cen za uživanje.

Na novo izvoljeni governor Pennsylvanije Pinchot je odredil studijo o sezonalni nezaposlenosti, "stabilizaciji dohodkov za časa nezaposlenosti" in o programu javnih del. Skoraj v vsaki drugi državi so bili organizirani enaki odbori.

Kar se tiče občin, New York in Chicago, ki sta vedno bila pravic magnet za nezaposlenost, se težko borita, kako bi našla delo in odpomogla bedi vsled nezaposlenosti. V teh in drugih mestih vidi se resno prizadevanje, da bi se koordiniralo delovanje raznih opomočnih ustanov in nabralo vsa mogoča sredstva za trenutno odpomoč. Stabilizacija nezaposlenosti je bila glavna točka na dnevnem redu pri konferenci, ki jo je imela National Municipal League v Clevelandu. Župani in drugi občinski zastopniki, ki so bili na tej konferenci, so poudarili, da je občina glavna enota vlade za stabilizacijo zaposlenosti. Bila je ustvarjena stalna organizacija, ki naj se peča s sedanjo krizo in pripravi načrte za odpomoč v bodočnosti.

Tujerodci občutijo sedanjo krizo še bolj kot tukaj rojeni Amerikanci vsled tendence, da se delo nudi rajše ameriškim državljanom. Mnogo tujerodnih organizacij se prizadeva pomagati sili, ali malo izmed njih ima rezervnih sredstev za take svrhe. V prepričanju, da splošne mere proti posledicam nezaposlenosti bodo bolj uspešne, ako ameriške in tujerodne organizacije sodelujejo, je Foreign Language Information Service razposlal vprašalne pole več kot 300 tujerodnim organizacijam. Zlasti se prosijo podatki o številu nezaposlenih članov in slučaje, o katerih je znano, da je bil kdo odpuščen, ker je inozemec. Ti podatki utegejo služiti za boljšo odpomoč tujerodnim nezaposlencem. Obenem bo ameriški svet doznal, kako tujerodne organizacije delajo v borbi proti nezaposlenosti.

D O P I S I

Sheboygan, Wis.—Predzadnje obsežni dvorani predavanje o soboto, 29. novembra, je mala kritika južnega tečaja; ob tej vas Kohler, ki je oddaljena tri prikljiki je kazal tudi slike svoje milje od Sheboygana, imela izredno čast, da je pozdravila v svoji sredi svetovnoznane raziskovalca, zmagač severnega in južnega tečaja naše zemlje, admirala Richard Byrd-a. (On sicer ni odkril severnega tečaja, bil pa je prvi, ki je poletel preko njega).

Byrd je prišel na povabilo governorja naše države, Walter Kohler-ja, in je imel v veliki in

je pripisoval svojim prijateljem in kolegom. V priprostitih besedah je označil velikanske nevarnosti, ki so jim pretile od mraza, ki je kazal 70 stopinj pod ničlo, od burje, ki je pihala 200 milj na uro, od trimesečne noči, ko so videli samo luno in zvezde na nebu, ter od razpok, s snegom pokritih, v katere bi lahko vsak čas zašli in padli v prikriti globeli. Vse to je omenjal, kot bi poročal, da je šel lepega dne kam na izprehod v naravo. Njegove filmske slike so nam prikazovale vse težkoče in težave, s katerimi so se morali boriti; koč, katere so si izklopali v sneg, da jih ni veter odnesel, njegove radio postaje itd. Videli smo polet na južni tečaj ter nepregledne planjave snega in ledu in gora, pokritih s posebne vrste kamenjem, ter veliko plast ledu, ki obdaja južni tečaj in ki meri v premeru 500, po dolžini pa tisoč milj. Ko so leteli nad južnim tečajem, je admiral Richard Byrd razvil ameriško zastavo, na kateri je bil privezan kamen z groba njegovega prijatelja Floyd Bennett-a, ter vse skupaj spustil na zemljo, v spomin svojemu prijatelju, ki bi ga bil gotovo spremljal, če bi bil še pri življenju, kakor ga je spremljal tudi na njegovem poletu na severni tečaj. Admiral je tudi povedal, da je bila noč 29. novembra ravno obletnica, ko je okril južni tečaj in se vrnil srečno nazaj k svojim prijateljem, ki so ga čakali v "Little America," kjer so se utaborili, da od tam prirede polet na tečaj.

Ko sem vse to poslušal in občudovala tega pogumnega moža, ki se prav nič ne postavlja s svojimi velikimi deli, sem spomnila na nas same. Kako si vsako delo, pa naj je še tako neznan in majhno, štejemo v dobrobit! Če nas ves svet ne časti radi naših "velikih" zaslug,

kako mu zamerimo! Če ne dobimo kredita za vsako majhno delo, se pa ujezimo in nočemo več sodelovati.

Seveda je bil Mr. Byrd deležen velikega priznanja in slave po vsem svetu; saj je pa tudi tvegal zdravje in življenje; zapustil je družino ter se za blizu dve leti zakopal v led, 2000 milj od najbližje civilizacije. S svojimi ljudmi je živel v ledenih kočah, pri posušenih in konzervirani hrani, da s svojim raziskovanjem pripomore znanosti do večjega poznavanja naše zemeljske oble.

Marie Prislund.

Girard, O.—Priloženo pošiljam \$3.00 za polletno naročnino. Moj mož se še vedno nahaja v bolniški postelji, zato jaz mesto njega pišem par besed. Slovenski radio program predzadnje nedelje je bil jako lep, le želeli bi, da bi naši ljubki pevki, Mrs. Josephine Lausche in Miss Mary Udovych večkrat nastopili. Kadar oni dve zapojeta, je srce kar veselo. Kvartet je tudi tako lepo zapel, da bi jih človek poslušal noč in dan. Zatorej vas prosim, da izročite naše pozdrave voditelju radio programa, dr. Lauschetu in drugim. Spoštovanjem,

Angela Dolčič.

North Madison, O.—Ker tudi pri nas poslušamo slovenske radio programe, jim moram čestitati, ker nam znajo tako izvrstno zaigrati. Posebno kadar tisto zaigrajo: Pa drugače ne zaspiš, če pri mamci ne ležim. In tudi petje se nam zelo dopade, tako da od nedelje do nedelje komaj čakamo, kaj bo za en program prihodnje nedelje. Torej najlepše čestitke našemu radio orkestru in pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine.

Louise Kozljevčar,
RFD 3, Dock Rd.**Collinwoodske novice**

Ta mesec je zelo važen za vsakega posameznega rojaka ali rojakinjo, ker gotovo vsakdo spada k temu ali onemu društvu ali klubu. Članstvo tvori celoto, namreč društvo, društva skupno pa vzdržujejo naše Narodne Domove. Vsak posamezni član pa mora posebno ta mesec gledati za bodočnost svojega društva, ker to je njemu samemu v korist; društvu pa bo največ koristil s tem, da se vsak član in članica udeleži ta mesec seje svojega društva ter pove svoje dober mnenje v korist bodočnosti društva. Najbolj važno pri vsem pa je, da se izvolijo dobre društvene uradnike, ki potem celo leto vodijo težko društveno poslovanje.

Tu vam želim navesti, kdaj se vršijo glavne letne seje društev, ki zborujejo v Slovenskem Domu na Holmes Ave.—Seja ženskega kluba Slovenskega Doma se je že vršila dne 1. decembra. Agilne ženske so si že napravile temelj napredka za leto 1931. Baš ko to pišem, se vrši seja ženske Zveze št. 10 ter upam, da se bo dobro izvršila in da bo društvo složno napredovalo v bodočem letu 1931. Društvo Eastern Star, št. 56 S. D. Z., je imelo svojo glavno letno sejo v petek, 5. decembra. Je to mlado društvo, ki je pričelo lepo cveteti v svoji mladosti s mladim življenjem in upamo, da se bo lepo razvijalo.

Dramski odsek Lilijs ima svojo letno sejo v torek, 9. decembra, ob 7.30 zvečer. Društvu želimo obilo uspeha na kulturnem polju v bodočem letu, in to tako uradnikom, kakor igralcem. Društvo Loyalties, št. 590 S. N. P. J., ima svojo glavno letno sejo v sredo, dne 10. decembra 1930, ob 7.30 zvečer. To je največje mladinsko društvo v Collinwoodu. Želimo, da bi tudi v bodoče lepo napredovali.

Društvo Mir, št. 142, SNPJ ima svojo glavno letno sejo v

nedeljo, dne 14. decembra, ob 9. dopoldne. To je največje in najstarejše društvo v naselbin, ki je Slovenski Dom takorekoč v plenice povilo; zato je pričakovati, da bo tudi za v bodoče dobro ukrenilo in da se bo članstvo udeležilo te glavne seje polnoštevno.

Društvo Vipavski Raj, št. 312 SNPJ ima svojo letno sejo v petek, dne 19. decembra, ob sedmih zvečer. To društvo je bilo ustanovljeno 1. 1916 in bo prihodnje leto gotovo proslavljalo 15-letnico svojega obstoja. Člani naj nikar ne prezejo te seje!

Društvo Kras, št. 8 SDZ ima svojo letno sejo dne 21. decembra, ob 9. uri dopoldne. To društvo je tudi veliko in dobro napredovalo, ker ima mnogo članstva, zato je upati, da bo tudi v bodoče lepo napredovalo.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 71, JSKJ ima svojo letno sejo v nedeljo, dne 21. decembra, ob 9. uri dopoldne. To je pionirsko društvo v collinwoodske naselbini in bo gotovo svojo glavno letno sejo zaključilo v napredek in prosep društva in naselbine. Društvo sv. Jožefa, št. 169 KSKJ ima svojo letno sejo dne 18. decembra ob 7. uri zvečer. Tudi to društvo smemo prištevati med pionirska društva. Društvo zelo dobro napreduje, ker ima mnogo zmogljivega članstva; želimo jim tudi v bodoče sluge in napredka.

Društvo Collinwoodske Slovenke, št. 22, SDZ ima svojo letno sejo v četrtek, dne 11. decembra 1930. Članice se opozarja na važnost te letne seje za napredek društva.

Čenjeni Slovenci in Slovenke, ki spadate k omenjenim društvom, ste prošeni, da se udeležite sej gori navedenih društev. Obenem vam želimo sem skupaj mnogo uspeha.

Naj še omenim, da se v Slovenskem Domu vršijo tudi seje naših slovenskih trgovcev, in si-

cer vsak mesec. Rojakom pripomočimo, da sedaj, ko bodo nakupovali za Božič, ne prezro slovenskih trgovcev, marveč naj v prvi vrsti nje upoštevajo. Prepričani smo, da boste pri naših

NAŠA ZVEZDA

To je ime novoustanovljenega dramskega društva v slovenski naselbini Euclid, O. Dne 20. novembra se je zbralo v dvorani pri sv. Kristini večje število mož in žena k ustanovni seji. Vsi so bili navdušeni za novo društvo. Na prvi pogled se je videlo, da navzoči niso novinci na dramskem polju, kar obeta veliko v bližnji bodočnosti. Slišati je bilo več koristnih nasvetov v prid novega dramskega društva. Začasnim predsednikom zborovanja je bil izvoljen Frank Kosten, zapisnikarjem pa John Korošec.

Predsednik otvori sejo in razloži pomen sestanka. Vse je bilo navdušeno za novo društvo in kmalu je bil sprejet predlog, da se istega ustanovi. Potem je bilo stavljenih več predlogov za ime novemu društvu, med njimi tudi ime "Naša zvezda." Ko je avtor tega imena razložil pomen, je bilo ime takoj z navdušenjem sprejeto. Z gotovostjo

slovenskih trgovcih boljše kupili kakor pa kje drugje. Delujmo skupno in složno za procvit naroda in naselbine!

Chas. Benevol.

se pričakuje, da nam bo ta "Naša zvezda" svetila po pravih in nepristranskih poteh v slovenski naselbini, v Euclidu, Ohio.

Sklepjeno je bilo, da se vršijo seje redno vsak mesec in sicer vsak tretji četrtek v mesecu v šolski dvorani sv. Kristine, točno ob pol osmi uri zvečer. Sklenilo se je tudi, da se vrši prva predstava 11. januarja 1931 v šolski dvorani sv. Kristine. Nato so sledile volitve uradnikov, katerih termin poteče 30. junija 1931.

Izvoljeni so bili sledeči: Predsednik Frank Kosten, podpredsednik George Kaliope, finančni tajnik in blagajnik John Mevlja, tajnica in zapisnikarica pa Frances Kosten; nadzorni odbor: Mary Stushek, Geo. Krančič in John Korošec. Arhivar in oskrbnik kostumov Louis Mohar. Oskrbnik odra Konrad Floos.

Za društvo "Naša zvezda:"
Frank Kosten.

Od Soče do Jadrana

Župnik g. Ivan Rejec pri Sv. Križu na Vipavskem, je dobil od fašistovske oblasti prvi "opomin." — Fašisti so imenovali za goriško "Alojzijeve" komisarija, ki znači konec zadnjega slovenskega katoliškega zavoda. — Novi prapor rimske milicije legije je blagoslovil — Mussolini. — Fašisti so po raznih krajih Italije začeli zapirati tudi razne izobražene italijanske narodnosti. — Francoski časopis "Matin" piše, da bi si fašistična Italija morala zapomniti, da bo tisti, ki se z mečem bori, od meča poginil. — V Idriji sta umrli Ivana Svetličičeva in Apolonija Novakova. — Na Vojškem je preminul 66-letni Valentin Hvala. — V Gorah nad Idrijo so pokopali 90-letnega F. Leskovca. — V št. Vidu pri Vipavi je umrl znani mesar Alojz Bizjak. — Na žagi v Šturjah je pod koleso potegnilo Andreja Batiča iz Lokavca. Bil je na mestu mrtev. — V Podplečah pri Cerknem so imeli dva pogreba: umrla sta gospodinja Frančiška Jeram in fant Franc Primožič. — V Čezsoči je preminul bivši župan Anton Berginc. — Na Logu pri Tolminu je odšel na drugi svet 80-letni Tratnik Andrej. — Tolminska gimnazija se letos še ne ukinje. — V Rimu je umrl bivši italijanski ministrski predsednik Facta. Bil je dober mož, a brez odločnosti. Dne 30. oktobra ga je fašistovski pohod na Rim vrgele z vlade. — V Trstu so sezidali lani samo 90 hiš, največ v predmestjih. — V Vojšči na Krasu je umrl župnik g. Alojz Pavlin, rodom iz Vipave. — Neznanci so poizkušali zažgati šolsko poslopje v Bovcu. — Pri Sv. Ivanu pri Trstu je umrl Karel Sušel. — V Bazovici so pokopali Rudolfa Križmaniča. — Pošto uradnik, gđc. Ivanko Prelčevčovo so odslovili. — V Gorici na Idriji razsaja griža. Josipu Kuncu so umrli tekem 14 dni trije, od enega do pet let stari otroci. — Na Vojškem je umrl 80-letni Valentin Felc, najstarejši fant v vasi. — Okoli božiča bo minilo 25 let, odkar župnikuje v Budanjah pri Vipavi g. župnik Debevec. — V Cerknju je odšel nov kaplan, g. Premrl. — V Števerjanu v Brdih je na vake zatisnil oči Jožef Hlede. — V Pliskovici na Krasu so pokopali 71-letno posestnico Karolino Žerjal - Bandljevo. Lani leto je še z živim možem obhajala zlato poroko. — V Tolminu so pokopali Ivana Kavčiča iz Zatočina, Jožefa Lebana z Ozidja, Karolino Oblesčakovo

iz Tolmina in Antona Rejca iz Zaleč. — V Ponikvah je umrla 59-letna Uršula Mlakar. Je bila 12 let v bolniški postelji. — V Ročinju je v starosti 82 let odšel na drugi svet Anton Ipa-vec. — V Nabrežini je umrla v starosti 83 let Terezija Nemčeva, mati trgovca in gostilničarja. — V Košani so v 14 dneh pokopali tri moše v skupni starosti 251 let. — V Zagoru pri Postojni je umrl 72 letni posestnik Jožef Černač. Imel je 14 otrok in je vse lepo vzgojil.

MATI NE DELA?

Odrašen deček v nekem mestu na Angleškem je dobil malo delo. To je bilo njegovo prvo delo. Pa se je hvalil o plači in delu, rekoč: "Vsako jutro vstanem ob 5.30 ter pojem zajutrek."

"Ali še kdo drugi vstane takrat?" so ga vprašali.

"Da, mati tudi vstane. Potem ob 6.30 vstane še oče."

"In kosilo?"

"Mati ga prinese, potem nese tudi očetu."

"In ona popoldne počiva?"

"One! Ona pomije in pomete po hiši, potem varje otroka, pripravi za me in očeta večerjo, da ko pridemo domov, povečerja in pokadimo, potem pa gremo spat."

"Ali gre mati tudi spat?"

"Ne! Ona, ko vse pospravi in počisti, šiva in plete."

"Koliko pa ti zaslužiš?"

"Jaz zaslužim samo 50 centov, oče pa \$1.50."

"Koliko zasluži pa mati?"

"Mati? O, ona ne dobi nobene plače. Saj ona ne dela nič."

Uboga mati! Ti nič ne delaš, a je vendar vse narejeno!"

18-LETNA DEKLICA — DESETIČ MATI

A. F. Sultzbaugh je stara komaj 18 let, a je nedavno povila svojega desetega otroka. Prvič se je poročila, ko je bila stara 11 let, v letu 1923. V tem zakonu je imela najprej dvojčke, takoj naslednje leto trojčke, in leto pozneje zopet dvojčke. V letu 1928 se je mlada ženska v drugič poročila. Preteklo leto jo je štokljia zopet obiskala z dvojčki, in letošnje najnovejše njeno darilo je hčerka. Od vseh otrok pa živi samo dva, eden iz prvega zakona in tisti, ki je bil zdaj rojen.

Pristopajte k domači organizaciji, k S. D. Z.

Če verjamete, al' pa ne...

Aha, nas je že pet, torej več kot za en pod. Bo eden v rezervi, če se kateremu roka zlo- mi, ali pa bomo enega vedno rabili, da bo cepce vezal in škopnike rihtal. Torej:

"Tristo beračev, Jaka, veš kaj ti bom povedal? To, da si srečen, ki še cele kosti nosiš — kolikor ti šinfas čez ženske. Le malo potpi, ti bom vse povedal, zakaj si tako srečen.

Če bi ti tam pri nas tako zabavljaj čez ženske, bi že zdavnaj kosti v žakeljku nosil. Veš, Jaka, jaz sem doma iz Dolenjskega, ne daleč od tam, kjer imajo polža priklenjenega. I, no ja, saj en mal veš, kje bi to bilo.

Po leti je bilo, glih na sv. Ane dan je bilo. Veš, Jaka, pri nas na ta dan tiste ženske, ki vedo, da bo tisto leto štokljia prišla, nič ne delajo; k maši gredo, potem si pa frej vzamejo.

Zavoljo tega, ker nič ne delajo, se pa kje zberejo in tam je potlej križ in kraž. Saj veš, Jaka, da tri ženske in tri srake naredijo cel semenj. (O, vem, vem, pa ni treba treh, je ena zadosti. Op. Jakata).

Pa so se zbrale glih na sredi vasi. Tam teče voda v korito, ki je iz studenca napeljana. Saj veš, menda, kako je to narejeno po vaseh. Pa so tam čakale, da bodo škafi polni. Pa verjemi, Jaka, da je bilo res tako in nič drugače: ko so bili škafi polni, so jih pa kar hitro okrog obrnile, pa so spet čakale, ker so se imele še toliko važnega za pogovoriti.

In ne vem, kaj me je revčka neslo tje, menda same copernice. Pa če bi imele vsaj toliko respekt, da bi nehale čez mozičke zabavljat, ko sem jaz blizu prišel, pa ne. Na ves glas so vpile, menda še nalašč, da sem jaz slišal: "Noben dedec ni nič vreden, pa prav nobeden!" Jaz sem se pa postavil za svojo stranko in se odrežem:

Vsak moziček je vreden cekinček, bab je pa stu za dinarja pu.

Samo to sem rekel, stokrat gvišno, da je res, pa prav nič več, če mi verjameš, al' pa ne. Pa so me zgrabile in v korito potlačile.

Kaj se boš smejal! Saj si nisem mogel pomagati, ko so pa napravile tako hitro. Če bi si bil jaz takraj kaj "v štati," veš kaj bi bil naredil? Za lase bi jih bil skupaj zvezal in na jabolko obesil mesto kletpeta, da bi bile kokiči in piščeta bolj varna.

Jaka, saj tega ni treba v cajtenge devat, ker s tem znaš še ženske tako razdražiti, da bodo rekly: "Nič več ne bomo govorile, kar udarile bomo!" Zame je pa tudi sitno, če bi se zvedelo, kako so me ženske poslale k zabavam v vas.

Ampak če imaš res toliko korajže, da se jih prav nič ne bojiš, pa deni v cajtenge. Jaz ti bom vedno pomagal, tudi takrat kadar se bo mlačev pričela. Ko boš truden, boš pa meni cepce dal. Na svidenje, Jaka!

Louis Seme, mlatič.

Tone Eršte me je prišel opozoriti, da jaz ne morem mlatiti pri štirih, ampak pri treh in je tudi rekel, da smo pozabili na ročnike, ker samo s cepci ne moremo mlatiti. Tone ima prav in sem Demsharju na "westside" pisal, naj še ročnike pripravi.

Pa nisem dobil samo copate za Miklavža. Mr. Hartman mi je prinesel klobaso (kot je rekel). Pa je bila čudna klobasa, po kateri se mi je zaletelo in mi je udarila v noge in glavo. — Od Trškarnih sem pa res dobil klobase s kombinacijo, to je: klobase in ohajčana. Kombinacija se je prav prilagla. Hvala lepa!

DVA TEDNA V KANADSKIH GOZDOVIH

Piše JAKA DEBEVEC

Doktorja je bilo že pomivanje posode nekaj ujezilo in potem pa še Frankovo rezanje steakov, zato nista spregovorila nobene besede, jaz pa tudi nisem hotel mešetariti in pogovarjati. Vedel pa sem, kako si vsak pri sebi mislita, da bo njegov steak bolj-ši.

Imeli smo posebno vrsto ponve, v kateri je sedaj Frank pekli steake. Ker ni bilo mogoče držati ročaja ponve pri hudem ognju, je imela ponev dva obroča, v kateri se je vteknilo lesen drog in tako se je lahko držalo ponev zdaleč z roke, ne da bi kuha peklo v roke. Frank je čepel pri ognju in vneto obračal steake, ne da bi spregovoril besede. Jaz sem pa potrpežljivo čakal, kdaj jih bo vzel iz ponve, da hitro zagrabim za en kos.

"Sedaj so pa gotovi," reče Frank in hoče vstati. Pri tem pa, ko odmakne ponev z ognja, zadene s komolecem v poleg rastoče drevo, ponev se preobrne in vsi steaki padejo v pesek in med drva poleg ognja.

"Ha-ha-ha!" se zasmehuje oba hkrati z doktorjem. Frank pa reče neko, ne preveč pobožno besedo v angleškem jeziku in hiti pobirati steake iz peska. Obriše vsakega posebej, kolikor je pač mogel in jih začne z vso slastjo jesti. Ni hotel pripoznati svoje nerodnosti, pa se je delal, kot da ga ni boljšega steaka, kot če je malo povljan v pesku.

"Je dober steak, Frank?" vprašam.

"Imeniten; hočeš en kos?" "Hvala lepa za prijazno ponudbo. Jaz imam najraje steak posebej, pesek pa posebej."

"Čakaj, ti pa spečem drugega."

Doktor še ni bil gotov s svojimi steaki, pa vzame Frank hitro še dva kosa steaka, ki ga je bil poprej narezal (po dolgem) in ju dene v ponev. Z eno roko drži ponev, z drugo pa z vso slastjo maha po steaku in prigrizuje kruh. Kar slišalo se je, kako je pesek škripal med njegovimi zobmi. Ko sta bila steaka že skoro gotova, mi reče Frank naj mu dam v roke posodo soli. Hočem mu naglo ustreči, pa stopim za njegovim hrbtom od soli in pri tem ponesreči (prav zares) zadenem ob ročaj, na katerem je bila natakneja ponev in tresk — oba steaka padeta v ogenj.

Doktor se zopet na ves glas zasmehuje, jaz se pa pričenem opravičevati napram Franku, da nisem zadel nalašč, da naj mi oprostijo itd. Frank pa ne reče besede, ampak se vsede pod šotor, prižge cigareto in celo uro misla dobila besede iz njega. Sele čez dolgo si je bil toliko opomogel, da je dal vsaj odgovor na to ali ono vprašanje.

Potem se je pa doktor pripravil, da sem poskusil moosovo meso in priznati moram, da ne vem, če je steak od kake druge živali boljši. Je veliko boljši kot od srnjaka, čeprav pravijo nekatere, da je čez srnjakove pečenke ni. Razume se, da je bil steak zato tako dober, ker je bil moose še mlad.

Tisti večer smo spekli steake še dvakrat, prihodnje jutro enkrat in še opoldne enkrat, tako smo si ga dobro privoščili. Za večerjo smo imeli tudi čaj in kanto fižola, ki je bila zadnja, ki smo jo imeli seboj. Po večerji smo napravili velik ogenj, prižgali cigarete in sedeli pod šotorom, pred katerim je gorel ogenj. Še enkrat smo premleli lov na moosa in ne vem koliko krat sem povedal vse podrobnoosti lova. Spodobilo bi se bilo, da bi bil tak imeniten lov zalili, pa nismo imeli s čim drugim zalivati kot z vodo in čajem, kar pa ni bilo preveč slavno in tudi dobro ne.

Ker nisem prejšnji večer skoro nič spal, sem svojima tovarišema naravnost in brez ovinkov povedal, da ne bom stražil ognja nočjo in če nečeta zmizniti, naj kar pridno nalagata na ogenj. In tako smo se zmenili, da bo na-

se pa kar naenkrat znajde pred nami Klukov Anton, ki je prišel s čolnom po nas. Strašno smo se ga bili razveselili, še bolj pa, ko izvele iz žepa kvort žganja, katerega nam je poslal Johnny, ki je bil odšel prejšnji dan z mesom domov. Sreča, da ni bil tedaj Johnny navzoč, ker bi ga bili samega navdušenja snedli.

Saj ni čuda, da smo se viske tako razveselili. Prvič, že dva dni nismo imeli v želodcu drugega kot fižol, steak in čaj, drugič smo bili pa napol premrzani. Pa ne smetajo misliti, da smo se stepli za tisti kvort. Fanta sta bila toliko gentlemana, da sta izročila kvort meni v roke (saj sta se potem kesala), in sta izjavila, da naj najprej jaz potegnem na čast moosa in moje karabinke. Ker sem se bal zamere, se nisem hotel braniti, hitro sem odprl steklenico, stopil na parobek in zaklical:

"Na zdravje vseh moosov, ki so in ki jih ni tukaj!" Imel sem sicer pripravljeno daljšo napitnico, pa me je preveč po grlu zbadalo, pa sem nagnil steklenico, ki se je na mah grozno spotila v moji roki. Če bi ne bila oba, doktor in Frank, oba naenkrat zavpila: "Hej!" bi najbrže ne bila ostala nobena kapljica v steklenici, tako sem se pa ustrašil tega bojnega vzklaka, da se mi je zaletelo in sem oddal steklenico najbližjemu v roke. Vendar sem pa še nadalje ostal v vrsti in ko je prišla vrsta name, sem se zopet pošteno odrešil za svoj delež.

In ni pretrelo pet minut, pa sem začel pripovedovati od kraja, kako sem moosa ustrelil in da naj si dobro zapomnita, da sem ga jaz in moja karabinka. Končno sem predlagal, naj ostane še par tednov kar tukaj, da postrelimo še tiste moose, kar jih je ostalo po Kanadi, pa se nista tovariša strinjala z menoj. (Vzrok je bil najbrže ta, ker nista dobila dovolj viske pod streho). Torej smo sklenili, da spečemo več steak, kar ga je bilo še ostalo, potem pa gremo domov.

(Konec prihodnjic)

KOLIKO ČASA MORAMO SPATI

V mnogih deželah je spadalo med najkrušnejša mučnina sredstva, da se žrtvi ni dovolilo zaspati. Spanje spada med neobhodne življenske pogoje. Vedno so se pa našle izjeme, ljudje, ki sploh ne spe ali pa zelo malo. Tako živi v Budimpešti državni uradnik, ki je bil leta 1915 v vojni ranjen, pa poslej ni nikoli več niti za minuto zaspal. Neki angleški strokovni list poroča o peku, ki je spal samo po 6 do 10 ur na mesec. Ponoči je pridno delal, podnevi je pa hodil na lov. O velikih genijih je znano, da so potrebovali zelo malo spanja, tako da je nastal rek, da potrebuje človek tem manj spanja, čim bolj je nadarjen. Živahno delovanje možgan prežene trudnost in zaspanost. Normalen človek nujno potrebuje spanja in če ga iz kateregakoli vzroka nima dovolj, čuti neprijetne posledice na duši in telesu. Velikokrat se je že sprožilo vprašanje, koliko spanja potrebuje človek. Modrec Kant je dan razdelil na tri dele: osem ur dela, osem ur odmora in osem ur spanja. Neki star pregovor pa slove: osem ur spanja za moža, devet ur za žensko in deset ur za norca. Pravila pa imajo tudi le relativno veljavno, ker je velika razlika med ljudmi glede potrebe po spanju. Eden potrebuje več, drugi manj spanja. Nekateri ljudje se imajo glede spanja tako v oblasti, da zaspe in se zbude, kadar hočejo. To je na primer znano o Napoleonu Velikem.

* Francoski kabinet je resigniral. Predsednik išče nove ministre.

* Predsednik Hoover je pretekle soboto pogostil tujezemske diplomate.

T. C. Bridges—Ant. Anžič

NA POMOČ!

Novele
Grazia Deledda

"Nekakšna dvorana," reče Andy, ko vstopijo. Nato pa naenkrat utihne, prav tako tudi vsi drugi; obstali so kakor vkopani in strmeli, kajti takega čuda niso videli še nikoli nikjer. Na steni nasproti vratom je visela velika okrogla plošča iz čistega zlata in vsi so takoj spoznali, da predstavlja solnce. Iz plošče pa je izhajalo sedem velikih žarkov in vsak je imel drugačno barvo. Prehajale so od najtemnejšega karmina do najsvetlejšega rumenila. Nad ploščo pa je neko okno zbiralo solčno luč ter jo metalo na to čudo in žarki so žareli s takim sijajem, da je kar jemalo vid in skoraj ni bilo mogoče gledati v to bogato luč.

Sam pokima Jimu in kar sapo po zapira, ko pravi: "Sami dijantanti in dragulji!"

Res je bilo tako! V vsak žarek so bili trdno vdeleni dragoceni kamni vsake vrste in Jim je spoznal, da mora njihova vrednost biti ogromna. Tedaj pa kakor po naključju zagleda Gadsdenov obraz. Oči velikega moža so bile kakor prikovane na žarečo ploščo in svetile so še kakor kamni sami.

68. Še boljše ko bombe.

Tudi Andy je opazil pohlepni ogenj v Gadsdenovih očeh. Mirno se obrne v Jimu in mu pošepeta: "Upam, da si videl, sinko?"

"Preveč očitno kaže svoje želje!" odvrne Jim prav tako tiho. "Gadsden misli, da bi si bilo dobro nekaj teh kamnov pridobiti."

"Mislim pa, da pred nočjo ne bo ničesar poskušal," reče Andy. "Pa se mu tudi tedaj ne bo posrečilo!" odvrne Jim srdito. Ker pa je baš tedaj veliki duhoven Ilak stopil na oder pod zlatim solncem ter pričel govoriti, je Jim umolknil.

Alan, ki se je tekot svojega bivanja v dolini jezika Hulov precej dobro naučil, je prestavljal. Ilak, jim pove, pozdravlja tujce od vzhoda in upa, da bodo njegovemu ljudstvu pomagali napadalce izriniti. Ve tudi, da jih zanima zgodovina njegovega starega naroda in obeta, da jim bo razkazal spomenike, ki jih hrani tempel, kakor hitro bodo Bakaire prepodili iz doline. Končno še obljubi, da bo za svoje obiskovalce storil vse, kar mu bo mogoče. Ko pa je nehal govoriti, jih je ljudstvo pozdravilo z nekakšnimi vzkliki, ki so bili pa le šibki in prisiljeni.

"Bojijo se tako zelo, da so vsi trdi," pravi Andy Jimu na ušesa.

Alan pride k njim in pravi: "Jaz moram zdaj iti, da zamenjam Juana. Za vas bo pa poskrbel Ilak."

"Mi gremo stebaj, da ti pomagamo," pravi Greg.

"Ne! Čemu?" reče Alan in se nasmehe. "Šli boste, da se skopljete in najeste, ter se dobro prespite. Saj podnevi ni nobene nevarnosti. Samo ponoči moramo biti jako opretni. Sami ste videli, da je treba stražiti čeri, ki so škalo eno miljo dolge, to pa ni šala, ako si navezan samo na tako šibke ljudi kot so Hula."

Jimu pa je šinilo v glavo, da bi rekel Alanu, kako bo treba razen na Bakaire še na nekoga drugega paziti, pa je rajši molčal. "Alan ima že tako dosti skrbí," si je mislil sam pri sebi. "Na Gadsdena bomo pa mi pazili."

Alan odide, za goste pa se zavzame Ilak in njegovo ljudstvo. Jimu, Samu in Gregu so dali skupno sobo, ki je bila velika in prostorna; bila je tlakovana z gladkimi kamnitimi ploščami in imela tako debele stene, da je bilo kar prijetno hladno. Bolj ko vsega drugega pa so se fantje razveselili svoje kopalnice, kjer je stala ogromna banja,

dolga in široka kakih dvanajst čevljev.

V pol minute se slečejo in poskačejo v vodo. Na vsej svoji dolgi poti so se komaj kdaj upali kopati, ker je bilo zavoljo kač in krokodilov nevarno. Zato pa so zdaj vprav uživali, ko so mogli svoje vroče in zaprašeno telo spet enkrat zmočiti, ne da bi se jim bilo treba česa bati. Ko so se skopali, so dobili modre obleke kakor Hula, ki so jim jih pripravili ter spodnjo obleko, ki je bila tkana iz neke svilene snovi ter bila mehka in hladna.

Majhen možiček jim pride povedat, da je obed gotov in jih pelje v neko drugo sobo, kjer so našli profesorja in Andyja, ki sta bila prav tako oblečena kot oni; tudi njima ni bilo vroče in sta se dobro počutila.

Andy jih pozdravi z navihanim smehljajem. "Že samo zato je bilo vredno toliko hoditi, da smo se lahko skopali. Pravim, kadar se vrnem v Države, bom vzel patent na tole obleko."

"Obed je tu," reče Greg, ko dve zali hulaški dekleti prinese ta v sobo nekaj skled ter jih postavi na nizko mizo.

Hrana je bila jako preprosta: dušeno meso z zelenjadno prikuho koruznin kruh, banane in oranžje. Za pijačo pa so dobili vrč neke tekočine, ki je bila podobna jabolčnemu moštu, le da je imela boljši okus.

Tedaj pa vstopi Alanov tovariš, mladi Brazilc Juan Almeida. Bil je fant visoke rasti, mnogo bolj svetle polti kot večina njegovih rojakov in jako prijetne zunanosti. Fantom je bil takoj všeč.

"Silno me veseli, da vas smem spoznati," reče v odlični angleščini. "Kajti Alan in jaz sva imela ves čas, odkar sva prišla semkaj, mnogo več dela kakor pa sva ga mogla opraviti."

"Povedal nam je," reče Jim, "da sta morala biti vsako noč pokonci in stražiti."

"Res je," odvrne Juan. "Hula so izvrsten narod, toda za boj slabiči in se tako seveda ne morejo postaviti po robu Bakairom, ki so divje zveri. Dolgo smo se morali boriti, da smo jim zabranili vstop v dolino."

"Pomagali vama bomo pri straženju," reče Greg.

"Upam, da ne bo treba več prav veliko noči stražiti," reče Juan. "Kolikor vem, jih namerava Alan napasti čimprej."

"Z aeroplanom?" vpraša Jim.

"Da," odgovori Juan, "s svojimi aeroplanom."

"Ali pa ima dosti bomb?" vpraša Greg.

Juan zmaje z glavo in jim pove: "Ima nekaj, kar je še boljše."

69. Na ponočni straži

Vsi napno svoja ušesa. "Boljše kot bombe?" ponovijo vsi.

Juan se nasmehe. "Boljše, z ozirom na Bakaire. Alan namerava uporabiti modro tekočino, ki z njo Hula razsvetlujejo predore."

"Mrzli ogenj," pravi profesor hitro. "Toda — toda, senjor Almeida, ta jih ne bo ranil!"

"Storil pa bo še nekaj boljšega, gospod: prestrašil jih bo! Saj veste," dostavi po kratkem presledku, "da ga divjaki še nikoli niso videli. So pač strašno praznoverni, njihovo glavno razpovedanje pa je strah pred mešecem. Ali zdaj razumete?"

Greg se zahihita in pravi: "Tekoča mesečna svetloba! Seveda razumemo!"

Profesor prikima. "Utegnilo bi učinkovati. Prav za prav sem kar prepričan, da bo učinkovalo, zlasti v kaki temni noči."

"Saj to je tisto," mu pritrdi Juan. "Na temno noč baš čakava."

"Princesli smo s seboj samo deset galon bencina," reče profesor. "Eno kango smo morali porabiti, da smo odpodili Mrakovice. Ali bo zadostovalo?"

"Upam, da bo," reče Juan. "Ali bolje rečeno: prepričan sem, da bo zadostovalo, kajti ako bo naš načrt sploh imel

uspeh, se bo ta pokazal kaj hitro."

Posedeli so še nekoliko in se o teh stvareh pogovarjali, nato pa Juan vstane in pravi:

"Grem nekoliko zadremat, pa tudi za vas bo najbolje, da greste malo počivat."

"Jaz bi lahko spal teden dni skupaj," pravi Andy s svojim prijaznim smehljajem.

"Bojim se pa, da tega ne boste mogli," se nasmeje Juan, "pač pa imate do večerje štiri do pet ur časa."

"Ali bi ne bilo dobro, da postavimo v tempel stražo?" predlaga Jim, ker ga je hudo skrbelo. "Bojim se, da kuje Gadsden kakšne nečedne naklepe."

"Mislim, da vsaj zaenkrat ne bo potrebno," mu odgovori Juan. "Saj bo Ilak tam in njegovi duhovniki; če se kaj primeri, nas bo itak poklical na pomoč. Sicer so pa Gadsden in njegovi ljudje prav tako utrjeni kot vi. To popoldne lahko čisto mirno spite."

"To se nam bo prileglo," pravi Sam in prav je imel, kajti ko so se ob šestih spravili iz svojih visečih mrež, so se vsi počutili kakor prerorjeni. Zopet so se skopali, nato pa šli večerjat. Še preden so bili gotovi, pride k njim Alan.

"Ali koga izmed vas mika, da bi šel nočjo na stražo?" jih vpraša in vsi se mu javijo kakor v eni sapi. "Za prvo stražo bom vzel seboj Sama in Jima. O polnoči pa nas bo zamenjal Juan z Mr. Millikenom in Gregom."

"Pravim, moje ime je Andy — med prijatelji," ga prekine Amerikanec in Alan se zasmehuje ter mu odgovori:

"All right, Andy, še jako me veseli, da se smem šteti za prijatelja. Peljal jih je po širokih cestah; na obeh straneh so se dvigale hiše, mogoče kot stolnice in zidane iz trdnega kamna. Nekateri so imeli razpoke od potresa, večinoma pa so bile še dobre."

"Skoraj vse so prazne," reče Alan žalostno. "V starih časih je mesto štelo petdeset tisoč prebivalcev, zdaj pa jih je le še pet sto!"

"Kaj pa je vendar prišlo vmes?"

"Nič posebnega. Seveda jih je veliki potres uničil cele množice, toda bilo je to že pred 300 leti. Pleme se je pač izživel in če jih Bakairi tudi ne podjarmijo, po mojih mislih ne bodo živeli dalje nego sto let ali kaj takega."

"Bakairi jih pa že ne bodo dobili," reče Sam pogumno.

"Pazi, da tebe ne dobijo!" pravi Alan ter potegne Sama vstran baš še o pravem času, da se je umaknil puščici, ki je krepko in votlo udarila prav tja, kjer je prej stal Sam ter trepetaje obtičala v tlaku.

"Ne pozabi, da prežijo po vsej pečini in da še ni tema."

Počakali so torej nekoliko v zavetju za nekim zidom, potem pa stopili dalje. Stena zadaj za mestom ni bila samo navpična, ampak naravnost previsna; ko so torej prišli tik do nje, so bili varni pred kopji in puščicami Bakairov. Tu pridejo skupaj z Juanom in četo kakih dvajset Hulov.

"Je kaj novega?" vpraša Alan.

"Ničesar, razen da bi bila dva ali štiri naše moše kmalu ubila velika skala, ki jo treščili preko roba Bakairi," odvrne Juan.

"Nič novega," reče Alan precej srdito. "Juan, zdaj kar odidi in se dobro naspi! Moj bratranec Gregory in Andrew Miliken ti bosta o polnoči prišla pomagat."

70. Ko je divjal vihar.

Jim je še stal na straži, ko prav pred polnočjo zadene skupaj z Alanom.

"Naš čas je že skoro potekel," reče Alan. "Juan, zdaj tu. Doslej je bilo vse mirno."

"Morda zato, ker so Bakairi izvedeli, da ste dobili ojačenja," meni Jim.

"Mogoče; vendar pa se je vsaj meni zdelo nekoliko preveč mir-

no. Po celih tednih je to prva noč, da niso še ničesar poskusili. Zviti so kot opice. Neko noč nekaj zaslisiš in kmalu zasledim, da se nekaj sovražnikov spušča dol, vsaj mislim sem tako. Ali mi jih niso spuščali le zato, da me premotijo in zaposlijo na tem koncu stene in sem komaj še o pravem času spoznal prevaro ter stekel na drugi konec, kjer so začeli pa zares napadati?! Bilo je potem nekaj časa jako živahno."

"Juan je že tu," reče Jim. "Kaj misliš, ali ne bo vesel, če še nekaj časa ostaneva tu?"

"Ne," odgovori Alan. "Ti in Sam se morata takoj vrniti, pa tudi jaz pojdem z vama."

(Dalje sledi.)

MALI OGLASI

Hiša

se da v najem za eno družino. Sedem sob, dvojna garaža, lep vrt. Ravno tam je tudi napredaj pohištvo za jedilno sobo in kuhinjska peč, skoro novo. Prodaja se poceni radi selitve. Vprašajte na 18301 La Salle Ave., blizu 185. ceste. (289)

Naznanilo

Članice društva Danica št. 11 S. D. Z. se prijazno vabi, da se udeležijo letne seje v torek večer, 9. decembra, ob pol osmi uri, v navadnih prostorih. Na vrsti je volitev odbora za prihodnje leto in druge važne zadeve. Dolžnost vsake članice je, da se udeležijo glavne seje. Pozdrav — tajnica.

V najem

se takoj odda stanovanje s 5 sobami in stanovanje s 6. sobami, po zelo nizki ceni. Lega na 71. St. in St. Clair Ave. — Vprašajte na 7108 St. Clair Ave., ali pa 678 E. 222nd St. (287)

V najem

se da stanovanje, obstoječe iz štirih sob na 1238 E. 71st St. Kopalnice, podstrešje, klet in pralnica. Vprašajte na 6211 Carl Ave. (288)

Stanovanje

se da v najem, štiri lepe in prostorne sobe in kopalnice. Zidana hiša. 1113 E. 62nd St., ali Norwood Rd. (288)

Stanovanje

se da v najem, pet sob, furnez na vročo vodo, kopalnice, prostorna klet in pralnica. 1252 E. 61st St. (288)

Tri sobe

s kopalščem vred se dajo v najem. 1106 E. 64th St. (288)

GRDINA'S SHOPPE

Popolna zaloga oblik in vse opreme za nove in stare družice

Beauty Parlor

Večno najmodernejši ženski klubki.

Trgovina zaprta vsako sredo popoldne od 1. do 4. ure.

6111 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 7112 (M. Thn. 8.)

JOSEPH J. OGRIN

ODVETNIK

401 Engineers Bldg.
Main 4126

Zvečer:

15621 Waterloo Rd.
Kenmore 1694

The Yates Rock Company

303 Rockefeller Bldg.
Main 7878

Prisni Blue Diamond, Pocahontas, Lehigh Hard Coal, najboljši iz Ohio, Kentucky in W. Va. Naš virginški Ash big lump gorj kakor Pocahontas in stanje manj. Razvažamo iz naših povečanih zalog na Quincy—East 10th, Garfield 1909.

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

Iz poljščine prevlel
DR. RUDOLF MOLE

Vojvodstva so se po-
dajala drugo za drugim; v Ve-
liki Poljski so vladali kakor v
Švediji, v Varšavi je vladal Rad-
ziejovski; Malopoljska se ni upi-
rala; Krakov je imel pastir vsak
trenotek; kralj, zapuščen od vojs-
ke in slajte, je z zlomljenim
zaupanjem do svojega naroda
zbežal v Šlezijo in sam Karol
Gustav se je čudil, na kako la-
hek način je zrušil to silo, ki je
bila do sedaj v bojih s Švedi ved-
no zmagovalka.

Toda baš v tej lahkoti je videl
Radzivil nevarnost zase, ker je
sutil, da od uspehov zasleplje-
ni švedje ne bodo računali nanj,
se ne bodo ozirali nanj, zlasti
ker se ni pokazal tako mogoč-
nega na Litvi, kakor so mislili
vsi, ne izvemši njega samega.
Ali mu bo takrat švedski kralj
oddal Litvo, ali pa vsaj Belo
Rusijo? Ali ne bo hotel rajši
pomiriti s kakim vzhodnim kra-
jem ljudovlade večno gladnega
sosedu, da bi imel proste roke v
ostali Poljski?

To so bila vprašanja, ki so ve-
nomer mučila dušo kneza Janu-
ša. Dni in noči je prenašal v
nemiru. Sumil je, da bi se tudi
Pontus ne upal tako ošabno, da
celo žaljivo postopati ž njim,
če ne bi pričakoval, da potrdi
kralj to postopanje, ali, kar je
še huje, če ne bi imel že gotovih
navodil.

"Dokler stojim na čelu neko-
liko tisoč ljudi," je mislil knez
Radzivil, "toliko časa se bodo
ozirali name, toda ko mi zmanj-
ka denarja in ko se razprše na-
jeti polki, kaj pa potem?"

In baš dohodki iz ogromnih
posestev niso prišli. Neizmeren
del, razpršen po vsej Litvi in
celo do kijevskega Polesja, je
bil uničen, podleske pa so popol-
noma izropale zavezniki čete.

Včasih se je zdelo knezu, da
pada v brezno. Od vsega nje-
govega delovanja in spletk bi
lahko ostalo le ime izdajice —
in nič drugega.

Strahil ga je tudi drug privid
— privid smrti. Skoro vsako
noč se je prikazovala pred za-
grinjali njegove postelje in mu
migala z roko, kakor bi hotela
reči: "Pojdi v temo, na drugo
stran neznane reke."

Če bi le stal na čitni slave, če
bi si mogel postaviti na glavo
ono tako hrepeneče zaželjeno
krono vsaj za en dan ali za eno
uro, bi sprejel ta strašni privid
z neustrašnim pogledom. Tode
umreti in zapustiti neslavo in
človeško mržnjo se je zdelo te-
mu gospodu kakor vragu zapu-
stiti pekel.

Ko je bil sam ali samo s svo-
jim astrologom, v katerega je še
najbolj zaupal, se je grabil za
glavo in ponavljal s pridruženim
glasom:

"Gorim! Gorim! Gorim!"

Pod takimi okoliščinami se je
pripravljaj na Podlesje, ko so mu
dan pred odhodom javili, da
je dospel knez Boguslav iz Tav-
rogov.

Že ob sami vesti, še preden je
ugledal brata, je gospod Januš
kar oživel, zakaj ta Boguslav je
prinašal seboj mladost in slepo
vero v bodočnost. V njem se je
imela osvežiti biržanska veja,
saj je knez Januš deloval samo
zanj.

Ko je izvedel, da prihaja, mu
je hotel na vsak način iti naproti;
ker pa mu etiketa ni dovoli-
la, da bi šel mlajšemu naproti,
je poslal ponj pozlačeno kočijo
in cel prapor kot spremstvo, z
nasipov, ki jih je gradil Kmitic,
in iz samega gradu je pa ukazal
streljati iz možnarjev ravno ta-
ko, kakor ob kraljevem priho-
du.

Ko sta oba brata po pozdravu
ostala naposled sama, je Januš
objel Boguslava in začel z raz-

burjenim glasom ponavljati:

"Tako je mi je vrnila mla-
dost! Tako je mi je povrnilo
zdravje!"

Toda knez Boguslav ga je po-
zorno pogledal in rekel:

"Kaj je vaši knežji milosti?"

"Pustiva te naslove, saj naju
nihče ne sliši. Kaj mi je? Bo-
lezen me razjeda, dokler se ne
zvalim kakor strohnelo drevo...
Toda nič zato! Kako je z ženo
in Mariško?"

"Odpotovali sta iz Tavrogov
v Tilžo. Zdravi sta obe, a Mari-
ja je kakor rožni popek; čudo-
vita roža bo to, ko se razcvete.
Lepše noge nima nobena na sve-
tu, a lasje ji padajo do same
zemlje."

"Tako ti ugaja njena lepota?
Torej dobro. Bog te je navdah-
nil, da si prišel semkaj. Laže
mi je pri duši, ko te vidim. Kaj
mi prinašaš? Kaj dela elek-
tor?"

"To veš, da je sklenil zvezo s
pruskimi mesti?"

"Vem."

"Le ne zaupajo mu preveč.
Gdansk ni hotel sprejeti njegove
posadke. Nemci imajo dober
nos."

"Tudi to vem. Ali mu nisi
pisal? Kaj misli o nas?"

"O nas?" je ponovil razmi-
šljeno Boguslav.

In začel se je ogledovati po so-
bi, potem pa je vstal. Knez Ja-
nuš je mislil, da išče kaj, toda
on je skočil k zrcalu v kotu, ga
obrnil kakor mu je bilo priprav-
no, se začel tipati s prsti desne
roke po vsem obrazu, in končno
rekel:

"Koža mi je po poti nekoliko
počila, a do jutri bo že prešlo...
Kaj misli elektor o nas? Nič.
Pisal mi je, da nas ne pozabi."

"Kako to, ne pozabi?"

"Saj imam njegovo pismo s
seboj in ti ga pokažem... Piše,
da nas ne pozabi, naj se zgodi
karkoli... A jaz mu verjamem,
ker mu njegova lastna korist
kaže tako. Elektorju je toliko
na ljudovladi kakor meni na
stari lasulji, in bi jo kaj rad
predal švedom, da bi si le pri-
dobil Prusijo. A švedska sila
ga začena vznemirjati, zato bi
rad imel v bodočnosti zaneslji-
vega zaveznika in ga bo tudi
imel, če zasedeš ti litevski tron."

"Da bi se le to uresničilo!...
Saj nočem tega trona zase!"

"Vse Litve ne bo mogoče izpo-
četka pridobiti, toda za začetek
bi bila dobra, Bela Rusija in
Zmudž."

"A švedje?"

"Švedje se bodo tudi radi za-
dovoljili z drugo polovico."

"Balzam mi vlivaž..."

"Balzam! Aha!... Nekak
čarovnik v Tavrogih mi je hotel
prodati balzam, ko mi je pravil
o njem, da je varen pred sabljo,
mečem in kopjem, kdor se na-
maže z njim. Ukazal sem ga ta-
koj namazati, suličarju pa, da
ga prebode, in pomislil... ta-
koj ga je prebodel!..."

Tu se je knez Boguslav sva-
mejtati in kazati pri tem svoje
kakor slonova kost bele zobe.
Toda Janušu ni bil po godu ta
razgovor, zato je vnovič začel
de publicis.

"Poslal sem pisma kralju
švedskemu in mnogim drugim
dostojanstvenikom," je rekel,
"Gotovo si tudi ti dobil pismo od
Kmitica?"

"E čakaj, no! Saj sem prišel
baš nekako v tej zadevi semkaj.
Kaj misliš ti o Kmiticu?"

"To je vročinska, znorela gla-
va, nevaren človek, ki se ne za-
brzdati, a je eden izmed tistih
redkih ljudi, ki nam služijo v
dobri veri."

"Gotovo," je odgovoril Bogu-
slav, "malo je manjkalo, da mi
ni pomagal do nebeskega kra-
ljevstva."

"Kako to?" je vprašal nemir-
no Januš.

"Praviho, gospod brat, da te
tako začne dušiti, čim se le zga-
ne žolč v tebi. Obljubi mi, da
boš potrpežljivo in mirno poslu-
šal, jaz pa ti povem nekaj o tvo-
jem Kmiticu, iz česar ga spoznaš
bolje, nego si ga poznal do se-
daj."

"Dobro! Hočem biti potrpež-
ljiv, le začni pripovedovati."

"Čudeži božji me je rešil iz
rok tega vtelesenega hudiča," je
odgovoril knez Boguslav.

In začel je pripovedovati o
vsem, kar se zgodilo v Pilviških.

Še večji čudež pa je bil, da ni
kneza Januša napadla naduha;
zato pa je bilo pričakovati, da
ga kap zadene. Ves se je tresel,
škrtal z zobmi, si zakrival z ro-
kami oči, naposled je začel vpiti
s hripavim glasom:

"Tako?... Dobro!... Samo
pozabil je, da je njegova ljubica
v mojih rokah..."

"Pomiri se, za milega Boga,
in poslušaj dalje!" je odgovoril
Boguslav. "Obračunal sem z
njim precej po viteško in če tega
dogodka ne zapišem v svoj dnev-
nik in se ne bom hvalil z njim,

storim to le radi tega, ker me je
sram, da sem se dal temu neote-
sancu tako na led speljati kakor
otrok, jaz, o katerem je sam
Mazarin povedal, da mu ga ni
para na vsem francoskem dvoru

glede spletk in zvitosti. Toda nič
za to!... Izpočetka sem nam-
reč mislil, da sem tega tvojega
Kmitica pobil, sedaj pa imam
dokaz v rokah, da se je izliral."

"Nič ne de! Ga že najdemo,
ga izkopamo, ga že povlečemo,
če treba izpod zemlje!... Med-
tem mu pa jaz tukaj zadam bo-
lestnejši udarec, nego če bi ga
ukazal živega deti iz kože."

"Nobenega udarca mu ne za-
daš, ker s tem lahko škoduješ
lastnemu zdravju. Poslušaj! Ko
sem potoval sem, sem opazil ne-
kega prostaka na pisanem ko-
nju, ki se je venomer držal blizu
moje kočije. Opazil sem ga baš
radi tega, ker je bil konj pisan

in sem ga dal končno poklicati.
Kam greš? Do Kejdanov. Kaj
neseš? List za kneza vojvodo.
Ukazal sem mu oddati list, in
ker ni med nama nobenih skriv-
nosti, sem ga prečital... Tu ga
imaš!"

Po teh besedah je podal kne-

žu Janušu Kmitičev list, pisan iz
gozda v onem hipu, ko se je od-
pravljaj s Kemlič na pot.

Knez ga je naglo prečital, ga
razjarjeno zmečkal in začel kri-
čati:

"Resnica! Pri Bogu, resnica!
On ima moje liste, tam pa so
stvari, iz katerih švedski kralj
ne povzame le sumnje, temveč
tudi smrtno sovraštvo do me-
ne..."

Tu ga je začelo dušiti in na-
dejan napad je prišel. Usta so
se mu široko odprla in začela
hlatasti po zraku, roke so začele
trgati obleko pod grlom. Ko je
videl Boguslav to, je tlesnil v
roko ter naročil služabništvu, ki
je pridrvelo:

"Rešite gospoda kneza; a ko
se mu povrne zavest, prosite ga,
naj pride v mojo sobo, kjer se
hočem nekoliko odpočiti."

In šel je iz sobe.

Dve uri pozneje je prišel Ja-
nuš z očmi, napolnjenimi s krv-
jo, s povešenimi vekami in zasane-
lim obrazom in potkal na vrata
kneza Boguslava. Boguslav ga
je sprejel v postelji; obraz je
imel namazan z mandelnovim
mlekom, katero dela baje kožo

mehko in svetlo. Brez lasulje na
glavi, brez barvila na obrazu in
nepočetnimi obrvmi je bil vide-
ti mnogo starejši, nego drugače,
toda knez Januš ni opazil tega.

"Jaz sem vendar prepričan,"
je dejal, "da Kmitic ne more ob-
javiti teh listov, zakaj če bi to
storil, bi s tem izrekel smrtno
obsodbo nad to deklico. On ve
dobro, da me le na ta način drži
v rokah, toda tudi jaz se ne mo-
rem maščevati in me grize, ka-
kor bi nosil v prsih steklega
psa."

"Ta pisma bo treba vendar
enkrat dobiti!" je rekel Bogu-
slav.

"Toda quo modo?"

"Poslati moraš nadenj kake-
ga pripravnega človeka. Naj
odpotuje, naj se spoprijatelji z
njim; če se ponudi prilika, naj
mu vzame pisma, samega pa naj
sune z nožem. Treba mu bo ob-
ljubiti veliko nagrado..."

"Kdo si bo neki to upal?"

"Če bi bilo to v Parizu ali pa
še celo v Nemčiji, v enem samem
dnevu bi ti našel sto dobrovolj-
cev, toda v tej deželi ne najdeš
niti enega človeka..."

"Treba je imeti lastnega člo-

veka, zakaj pred tujcem se bo
varoval."

"Prepušti torej to stvar meni,
morda dobim jaz koga v Prusi-
ji."

"Ej, da bi mogel živega dobi-
ti v roke! Plačal bi mu vse na-
enkrat. Rečem ti, da presega
drznost tega človeka že vse me-
je. Radi tega sem ga odpravil,
ker je že mene samega tresel,
ker se je vame za vsako stvar
zaganjal kakor maček, ker mi je
s svojo voljo v vsem nasproto-
val... Za kakih stokrat sem
imel na jeziku ukaz, da naj ga
ustrele... A nisem mogel, ni-
sem mogel..."

"Povej mi, ali je res najin
sorodnik?..."

"On je res v rodu s Kiški, a
po Kiških tudi naš."

"Naj si bo, kakor hoče, hudič
je... in najnevarnejši naš na-
sprotnik."

"On? Lahko si mu ukazal iti
v Carigrad in spoditi sultana s
trona ali pa izrjavati švedskemu
kralju brado in jo prinesiti v
Kejdane! Kaj je vse počenjal
tu ob času vojne!..."

(Dalje sledi.)

ŠE TA TEDEN JE ČAS DA SE PRIDRUŽITE NAŠEMU BOŽIČNEMU KLUBU

THE NORTH AMERICAN TRUST COMPANY

62. CESTA IN ST. CLAIR AVE.

PODRUŽNICA: 15601 WATERLOO ROAD
CLEVELAND, O.

Naznanja odprtijo 1931 CHRISTMAS CLUBA

"Lahek način" za varčevanje denarja

Iskreno ste vabljeni, da se sedaj pridružite Božičnemu klubu z drugimi vred.

Lahko začnete z 25c, 50c, \$1.00, \$2.00, \$3.00, \$4.00, \$5.00, \$10.00, \$20.00 ali več.

Nič naklad, nič kazni, nič barantanja.

Naš Božični Klub je načrt, ki vsakomur pomaga, da si nabere denar za Božič, počitnice, davke, zavarovalnino, investiranje ali osebne potrebe.

Ta klub je namenjen, da vas uči in vam pomaga varčevati s tem, da redno vlagate v banko del vašega zaslužka. Ta navada, katere se takolahko primete, postane stalna ter neprecenljive vrednosti za bodočnost.

Naš Božični Klub ni samo za one, ki služijo denar, pač pa tudi za trgovce ter profesionalne može in žene, ki bi radi spravili skupaj "pripravljen denar" ki se ga lahko rabi v slučaju potrebe.

Načrt kluba je zelo priprost: samo prinesite svoj prvi vložek, in tako postanete član.

Plačujete vsak teden ali pa vnaprej.

Sledeča tabela vam razloži posamezne razrede:

NAČRT ENAKEGA PLAČEVANJA:

25c razred	Vložite vsak teden 25c in v 50 tednih imate.....	\$ 12.50	\$ 3 razred	Vložite vsak teden \$3.00 in v 50 tednih imate.....	\$ 150.00
50c razred	Vložite vsak teden 50c in v 50 tednih imate.....	\$ 25.00	\$ 4 razred	Vložite vsak teden \$4.00 in v 50 tednih imate.....	\$ 200.00
\$ 1 razred	Vložite vsak teden \$1.00 in v 50 tednih imate.....	\$ 50.00	\$ 5 razred	Vložite vsak teden \$5.00 in v 50 tednih imate.....	\$ 250.00
\$ 2 razred	Vložite vsak teden \$2.00 in v 50 tednih imate.....	\$ 100.00	\$10 razred	Vložite vsak teden \$10 in v 50 tednih imate.....	\$ 500.00
\$20 razred	Vložite vsak teden \$20 in v 50 tednih imate.....	\$1,000.00			

VI DOBITE TUDI 4 PROCENTE OBREŠTI.